

AG 32 Arbetshygien och arbetsplatsutformning

2013-09-29
D-nr 2062/2013

Utsänt till:
Medlemmarna i AG 32

För kännedom:
Bertil Pekkari

Protokoll

nr 80

fört vid möte med AG 32 den 11 april 2013 hos Arbetsmiljöverket i Stockholm.

Närvarande:

Bengt Sjögren, Institutet för miljömedicin, KI (ordf)
Mathias Lundin, Svetskommissionen (sekr)
Ann-Beth Antonsson, IVL
Johan Ingemansson, Böhler Welding Group Nordic
Jan Johansson, Lernia
Marie Kransdal, 3M
Kristina Magnusson, 3M
Jouni Surakka, Arbetsmiljöverket
Göran Säwemark, Esab (via telefon)
Gunnar Wigenstam, Byggnads

1. Godkännande av dagordningen

Ordförande hälsade alla välkomna. Presentationsrunda genomfördes.

Dagordningen godkändes.

2. Föregående mötes protokoll (nr 79)

Protokollet genomgicks och godkändes utan ändringar.

3. Pågående projekt

3.1 ARTOP - Info till företag för att uppfylla direktivet om Optisk strålning, AFS 2009:7

Vid förra referensgruppsmötet 7 februari presenterades en möjlig lösning för att informera om avstånd i form av diagram. Man kan på ett ganska bra sätt bedöma säkerhetsavstånd i förhållande till gränsvärden

Vanliga klara polykarbonatglasögon tar i princip bort 100 % UV (Marie säger 99,9 %). Gula linser använder man för att få bättre kontrast och rökfärgade använder man för att skydda mot starkt ljus. Men färgade glas ger inte mer UV-skydd.

Noterade att det finns fall där folk tittat i starka ljuskällor och blivit blinda.

I USA finns krav att man har skyddsglasögon under svetshjälmen.

Ann-Beths erfarenhet är att det är effektivare att ha checklistor som tar upp ett helt/större område. Exempel med kemisk riskbedömning där man använde den som gällde allt och inte de som var specifika. Diskuterade om checklistan för artificiell optisk strålning möjligen ska ingå i Prevents existerande lista för svetsning.

MAG-svetsning ger mycket högre strålningsintensitet (Irradians, W/m²) i 200-400 Hz. Trots att MMA "ser värre ut" eftersom det har något högre nivåer i det synliga området mellan 400-700Hz.

Allmänna meningen i ref gruppen är att man har väldigt lite arbetsskador relaterat till optisk strålning.

SP menar att nästan inga nivåer som går att mäta kommer från reflektion.

Mindre malignt melanom för svetsare idag jämfört med förr, men detta kan ha socioekonomiska orsaker.

Om solstrålning (1000 W/m²) skulle vara med i direktivet kan man bara vara ute i solen i 60 sekunder innan gränsvärdet överskrids.

Noterar att färre riktlinjer är bättre, för då kommer folk att använda det. Det är också så som Arbetsmiljöverket resonerar.

Det finns info på Svetsarätt som kommer att kompletteras.

(Skr.anm. Information från projektet med länk till vägledning och checklista finns nu på www.svetsaratt.se/halsorisker/ljusbagen)

Referensgruppen för ARTOP har sitt nästa möte "imorgon" (12/4).

3.2 SvetsaRätt.se - Internetbaserat utbildningsmaterial för hälsa & säkerhet vid svetsning

Ann-Beth rapporterade. Projektet och finansieringen är slut. Slutmöte var i februari i år.

En utvärdering har gjorts. Uppfattning är att sajten (materialet) blivit väl mottagen och är bra.

Har lagt till instuderingsfrågor.

"Några saker hänger i luften". Förslag från Hammar att använda Pimex. Detta kan möjligen rymmas inom pågående projekt om Pimex på Högskolan i Dalarna (Ingmarie Andersson, Gunnar Rosén). Finns en plan för att föra in Pimexfilmer på Svetsarätt. Dessa ska dock inte blandas med de övriga filmer på Svetsarätt. Följande exempel på filmer diskuteras:

- Hur viktigt det är att flytta med sig punktutsug
- Hur punktutsugets effektivitet om det placeras bredvid bågen eller ovanför
- Hur exponeringen påverkas om man lutar sig in , om man använder läsglasögon
- Hur exponeringen påverkas om inte flödet är korrekt i punktutsuget.
- Hur exponeringen förändras när man avlägsnar hylsan på ett integrerat utsug.

Gunnar Wigenstam visade exempel på en äldre Pimexfilm.

Diskuterade Svetskommissionens och AG 32s övertagande av förvaltning av Svetsarätt.

Ann-Beth har skrivit en liten rapport om hur webbplatsen är uppbyggd och fungerar. Sajten är kopplad till "Google analytics" som visar ca 1500 unika besökare i månaden. Ann-Beth identifierade tre insatser:

- Administrativ kontroll på att externa länkarna fungerar. Finns en lista som man kan klicka sig igenom.
- Referenser till Arbetsmiljöverkets föreskrifter måste hållas uppdaterade
- Eventuellt uppdatera och utveckla innehållet. Från början har dock noterats att det inte finns särskilda medel för detta.

Noterade att man kan utnyttja Svetsarätt om man har andra projekt som behöver komma ut med information. Då kanske man kan utnyttja den projektfinansieringen för att lägga några timmar på att uppdatera Svetsarätt.

Ann-Beth har skissat på ett nytt avsnitt för Inköpare som ska tillföras Svetsarätt.

Ann-Beth läste upp en friskrivningsklausul (disclaimer) för att beskriva att vi inte tar ansvar skada till följd av användandet av råden. Detta modifieras och förs in.

Diskuterade en procedur/rutin för underhåll av Svetsarätt:

- Svetsarätt är fortsatt en punkt på AG 32s dagordning
- Synpunkter via kontakt hanteras på möte som beslutar om åtgärder
- Finns det nya forskningsresultat som ska föras in kan detta göras med medel från det forskningsprojektet

3.3 Speciering av manganföreningar i svetsrök och svetsares blodplasma

Projektgruppen (obs ej referensgruppen) har möte nästa vecka 18/4. Projektet ska avslutas till sommaren, men det är lite försenat.

3.4 Kunskapsöversikt – Hälsoeffekter av gaser och partiklar bildade vid svetsning

Bengt berättade om det uppdrag han fått av Arbetsmiljöverket för att sammanställa kunskaper om arbetshygieniska hälsoeffekter vid svetsning. Han ska hålla en öppen presentation som slutredovisning av detta den 22 maj kl 14, Lindhagensgatan 126. Sedan kommer även en skriftlig slutrapport.

Sammanställningen innehåller följande hälsoeffekter:

- Kvävning till följd av syrebrist och kolmonoxid
- Lungödem
- Astma
- Kronisk bronkit
- Kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL)
- Lunginflammation
- Sideros och lungfibros
- Metallröksfeber
- Hjärtinfarkt
- Stroke

- Påverkan på njurarna
- Påverkan på nervsystemet
- Cancer
- Påverkan på fortplantningen
- Öronskador
- Förebyggande åtgärder
 - Utbildning
 - Ventilation
 - Hälsokontroller
 - Vaccination

Bengt beskrev mer ingående om lunginflammation och nya rön enligt följande:

Invasiv pneumococcsjukdom karakteriseras av att bakterien isoleras från en del av människokroppen som normalt är steril t ex blod och cerebrospinalvätska.

En kanadensisk studie observerade en signifikant överrisk för denna sjukdom hos manliga svetsare. En svetsare avled av totalt 18. Femton av svetsarna rökte eller hade tidigare rökt.

Samtliga svetsare var infekterade med en serotyp som finns i det 23-valenta polysackaridvaccinet mot pneumococcer (PPV23)(Wong 2010).

Vaccination mot pneumococcer har diskuterats som en preventiv åtgärd för att minska risken att insjukna i lunginflammation.

En uppskattning anger att ett fall av invasiv pneumococc-infektion skulle kunna förhindras under en 10 års period om 588 svetsare vaccinerades (Palmer & Cosgrove 2012). Department of Health i Storbritannien rekommenderar att vaccination mot pneumococcer ska övervägas för personer som yrkesmässigt exponeras för metallrök (Department of Health 2012).

Eftersom risken att utveckla invasiv pneumococcsjukdom ökar med åldern diskuterar Palmer & Cosgrove (2012) vaccination av äldre svetsare och man anger exemplet svetsare över 50 års ålder.

Risken för invasiv pneumococcsjukdom är också högre hos rökare (Wong 2010) och därför kan det finnas skäl att prioritera denna grupp för vaccination.

Konstaterade att vaccination mot pneumococcer av folk som exponeras för metallrök inte har diskuterats tidigare i Sverige.

Bengt berättade vidare om akut hjärtinfarkt och ischemisk hjärtsjukdom (ischemi = organ som får för lite blod). Svetsare har 19 % överrisk att få akut hjärtinfarkt och 18 % överrisk att få övrig ischemisk hjärtsjukdom.

Diskuterade också att personer med uttalade luftvägsbesvär och astma bör avrådas från arbete som svetsare. Noterades att detta är ganska självreglerande, men att eventuell rådgivning i så fall måste ske av studievägledare.

Bengt menar vidare att ”luftvägsbesvär i samband med svetsning innebär att preventionen i form av andningsskydd, punktutsug och allmänventilation måste ses över och förbättringar måste övervägas”.

Dessutom menar han att exponeringen av gravida med bred marginal måste underskrida gränsvärdena för bly, koloxid, sexvärt krom, nickel och även andra kemiska ämnen i svetsröken.

4. ARMUS – Arbetsmiljöutbildning för svetsare (vad är nästa steg?)

Noterade att länkarna från Svetsarätt till ARMUS inte fungerar.

Diskuterade att översätta för att införa föreslå IIW att införa detta i utbildningsriktlinje för IW-svetsare.

5. Information till branschen om föreskrifter om svetsning

AV har haft ett internt projekt angående sanktionsavgifter. AFS 1992:9 har två paragrafer där sanktionsavgiften antagligen kommer att försvinna. Diskuterades.

6. Rapportering angående:

6.1 Arbetsmiljöverket (bl.a. EMF, Arbetsskadeutvecklingen för svetsare)

Ann Sofie Kero medverkade kort för att rapportera om planerade aktiviteter angående personlig skyddsutrustning och marknadskontroll. Andningsskydd och handskar och andra produkter ska kontrolleras hos lokala återförsäljare.

Har haft problem med Handskar fel kategoriserade. Ska vara kategori 2.

Det ska finnas en bruksanvisning på svenska och de ska vara CE-märkta.

En handske ska vara märkt på ett särskilt sätt och som ska förklaras i bruksanvisningen.

Skyddskläder och handskar för svetsning ska vara märkta med

Diskuterade antalet svetsare, yrkeskod och yrkeskategori. Jouni visade arbetsskadestatistik baserat på antalet anmälda arbetsskador till ISA Arbetsskaderegistret.

Johan tog upp gränsvärdesförslag i Frankrike för sexvärt krom om ändring till $1 \mu\text{g}/\text{m}^3$ från nuvarande $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ enligt amerikanska OSHA (PEL). I Sverige är nuvarande gränsvärde $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

EU Parlamentet har röstat ja till senaste förslaget och direktivet för EMF förväntas fastställas i oktober 2013. Som följd av detta förväntas deadline för implementering som nationell föreskrift bli oktober 2016.

Konstaterar att gränsvärdet ungefär fördubblats i det lägre frekvensområdet (< 1000 MHz). Oklart hur detta påverkar t.ex. motståndssvetsning med MF/DC.

Janez återkommer med besked i oktober.

6.2 IIW Commission VIII

Mellanmötet med Commission VIII var 3-5 april i Hamburg. Göran Säwemark kunde inte åka. Nästa möte är under årsmötet i september i Essen.

6.3 Standardisering – AGS 449 Miljö, hälsa och säkerhet

Läget för aktuella standarder och förslag gicks igenom, enligt **bilaga 1**.

6.4 Svetskommissionen

Mathias berättade om mässan ”Elmia Svets och Fogningsteknik” som går av stapeln 6-9 maj 2014 i Jönköping, och som redan har gott om bokade utställare. Mässan som gick 2012 blev en stor succé och planeras för 2014 respektive 2016. Mässan är den största svetsmässan i Norden.

6.5 Parterna (Metall, Teknikföretagen ...)

Inget

6.6 Institutioner (KTH, Stockholms Universitet, Högskolan väst ...)

Inget.

6.7 Institutet (KI, Swerea, IVL ...)

Inget utöver ovan.

6.8 International Agency for Research on Cancer (IARC)

Inget.

7. Informationsprojekt och medlemsfrågor

Gick kort igenom listan över informationsprojekt, enligt **bilaga 2**.

Mathias kontakter Roland Birath på BT samt Montico för att kolla intresset för medverkan i gruppen.

8. Övriga frågor

Inget.

9. Nästa möte

Nästa ordinarie möte bestämdes till 12 november 2013 kl. 10.00 – ca 16.00 hos Arbetsmiljöverket, rum Aveny Rum 933.

Vid protokollet

Mathias Lundin